

Butlletí d'INFORMACIO CATALANA

PORTANTVEU DE LA UNIO DELS CATALANS INDEPENDENTISTES

ANY V. - NUM. 53. - Editat pel "CATALUNYA" GROU. N. R.

J. A. Saco 415

Santiago de Cuba, 31 Juliol del 1944

Crònica

Ens arriben les publicacions catalanes d'Amèrica que fan referència als ja cèlebres cables de Carles Pi i Sunyer, coincidents en expressar l'entusiasme que ha desvetllat el seu contingut. Entusiasme justificat pel doble aspecte que presentaven: el de la decisió d'actuar resoltament i el dels seus contactes amb els patriotes del Front Nacional de Catalunya que obrien el cor a l'esperança de que, finalment, es rectificarien els dubtes i les vacil·lacions que han estat la característica del Consell de Londres.

Ja era hora,—semblava dir-se tothom,— que Carles Pi i Sunyer s'aboqués una miqueta enfora per contemplar l'espectacle espiritual que ofereix el patriotisme de nostre poble!

Aquesta ha estat l'esperança defraudada pel temps que, en aquest cas, ha jugat un paper irònic. Les publicacions aparegudes mesos enrera ens arriben amb considerable retard i en llegir-les, a una regular distància de temps, contrasta la seva lectura amb la punyent realitat: Carles Pi i Sunyer encara no ha cursat les "instruccions concretes" perquè segueix contemplant el mateix panorama polític que a ningú no provoca emoció, sinó fàstic.

ooo

Advertim una situació semblant a la que va provocar la dissolució del Consell. Els que entrebanquen són els mateixos. La víctima és la de sempre: Catalunya! Si els cables de Pi i Sunyer tingueren la momentània virtut d'alçar una fe gairebé extingida i projectar un raig d'esperança en els cors dels catalans a l'exili, també provocaren un desconcert entre els personatges que pretenen imposar-se a la ciutadania catalana en veure un perill en Pi i Sunyer si actuava d'acord amb els anuncis fets i, principalment, d'acord amb les suggerències que li ha guessin pogut estar fetes pels patriotes del Front Nacional de Catalunya.

I entre el patriotisme i els interessos creats en política, s'ha interposat el funest, '¡Parlem-ne!'. L'activitat ha estat extraordinària de part dels representants d'aquests darrers que s'han anotat, per ara, un tanto al seu favor, obtenint que Carles Pi i Sunyer s'avinqués a "parlamentar" i encara no s'hagi vist l'efectivitat d'aquells cables.

¿Permetran les organitzacions catalanes i l'opinió sensata d'Amèrica que, a ciència i paciència del seu esperit i de la seva voluntat patriòtica, es destrueixi la missió històrica de l'emigració catalana?

ooo

Cal reaccionar! Els moments són definitius. Les vacil·lacions i els dubtes a aquestes hores signifiquen passar a la posteritat amb un estigma vergonyós que ningú no voldrà merèixer. Cinc anys perduts en la més absoluta eixorquia, diuen alguna cosa. Diuen que la "unitat simple" ni es nacional, ni és possible. Diuen que les diverses maneres de pensar i els diferents criteris dels catalans o es subordinen a l'interès nacional o no serveixen per a res; ni a Catalunya perquè no són nacionals, ni a la causa de la humanitat perquè admeten la prèvia esclavitud dels catalans. No es poden acceptar per Catalunya més que amb el valor equivalent dels partits polítics i socials de qualsevulla altra nacionalitat en situació de pèrdua transitoria de la seva independència política.

Negociar, pactar amb els espanyols és disminuir públicament el valor de Catalunya-Nació que té drets inalienables i imprescriptibles i voluntat per guanyar-se la llibertat. No ens és indiferent el règim que pugui subsistir dintre l'estat espanyol i encara que desitgem per a ells un règim republicà, verdaderament i realment democràtic, és tan anti-patriòtic l'acte de pactar amb els espanyols republicans, com amb

Continua a la pàgina 2

Dues Epoques i Dues Mentalitats

per E. M. ROCA

De 40 anys, més o menys, daten les entitats catalanes d'Amèrica. No nasqueren, precisament, per diferenciar els nuclis catalans dels altres "regionals" segons la terminologia d'aquella època, sinó que tenien un propòsit patriòtic, un nervi nacional. Volien destacar el fet diferencial català d'una manera més categòrica que ho feien aquelles altres aleshores existents de "naturales de Cataluña" i amb addicions com aquestes "de instrucción y recreo". Era l'imperatiu d'una consciència nacional tot just desvetllada. Era el sentit de la catalanitat essencialment dinàmica.

Que això era així ho demostra el fet de que, per molt de temps, els connacionals enquadrats dintre aquelles entitats innòcues que havien d'ésser substituïdes per les novel·les entitats amb sentit patriòtic, i, els que ho estaven dintre les entitats genèricament espanyoles, les acusaven de "polítiques" i que allí s'hi feia "política". Aquesta costum que assenyala el caràcter de les noves entitats, ha persistit fins ahir. Recordem i ho citem com excepció que confirma la regla, el cas de l'entitat de Mèxic, aleshores 'Orfeo Català, S.A.', que davant una consulta francament independentista, el 7 de Setembre de 1922, envià una comunicació negant-se a respondre, perquè la seva entitat "no era política".

I així ha estat com han pogut subsistir a través del temps, solament aquelles entitats catalanes amb nervi nacional, progressant pel camí de la diferenciació, afrontant-se —potser a Cuba més que a cap altra banda— amb un ambient hostil, de pur espanyolisme, i l'opinió adversa de bona part dels catalans d'aleshores que el compartien i judicaven el comportament d'aquestes com una deslleialtat amb Espanya que havia hagut de retirar-se vençuda de la seva darrera possessió americana.

I així ha estat com arribaren a ocupar l'avançada del sentiment nacional i per quina causa fou possible el viatge de

daritat que donaren a Amèrica i al món.

Minucioses en que mai fos barrejada la seva condició catalana entre la genèrica denominació espanyola, intervenint en polèmiques cada vegada que el sentiment nacional era ofès, intransigents en els seus actes i fortes davant les reiterades escomeses de l'espanyol oficial —monàrquica i republicana— contra les seves publicacions i la bandera estelada que presidia els seus locals amb exclusió total de la de l'estat opressor—sempre opressor—, les entitats catalanes d'Amèrica poden enorgullir-se, amb justícia, d'haver donat compliment a la missió que els hi corresponia com a emigració d'un poble esclau que pugna per la seva llibertat.

I aquestes entitats amb el seu teatre, amb els seus orfeons, amb les seves revistes, etc., han donat sempre presència d'una Catalunya viva i, amb intel·ligència i bona voluntat, pel seu propi impuls, s'han esforçat per donar a conèixer la condició catalana de moltes il·lustres personalitats que han intervingut en les lluites emancipadores d'aquests països, en el comerç, en les arts i en les indústries, completant una obra efectiva i profícua d'internacionalització.

I aquesta efectiva unitat nacional l'assolien les entitats catalanes al través de la pràctica d'una intransigència patriòtica que, corrent els temps, hauria d'avergonyar a aquells altres catalans que desplaçats dintre entitats espanyoles ocupant els càrrecs des de President fins a Vocal, no pogueren obtenir mai, per Catalunya, la més mínima consideració, ni que un sol llibre, ni un sol periòdic català, entrés a les seves biblioteques i sales de lectura.

No hem fet aquest breu comentari sobre les entitats catalanes d'Amèrica, amb la intenció d'afalagar a ningú. Ho hem fet per assenyalar algunes causes que considerem oportunes.

L'obra d'internacionalització és absolutament indispensable

ble en un poble que lluita per la seva llibertat. L'han practicada abans, intel·ligentment i oportuna, altres pobles que es trobaven en la situació del nostre. És clar que el què han fet les entitats catalanes no és ni de bon tros tot el que podien haver fet, però d'això no en tenen la culpa aquestes que, al mèrit d'haver fet el què han fet, cal afegir l'altre mèrit extraordinari d'haver-ho fet sense l'ajuda de ningú. La política catalana mai no ha tingut una visió ulterior del nacionalisme català; el seu nord ha estat Madrid i la seva obsessió Espanya. Per aquesta causa sembla que mai no hagin tingut esment dels catalans organitzats fora de Catalunya. Un esperit tan selecte com Bofill i Mates, va definir les entitats catalanes com "llocs on s'hi feia la manilla". Per a ell no tenien més importància i, amb això, aparegut a les planes de "La Publicitat", es reflexava el criteri dominant d'una política despreocupada, en absolut, del futur nacional.

Aquell esperit tan selecte com mal polític, deuria de passar unes estones molt negres quan, en ocupar més endavant, crec que la Vice-Presidència de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, havia de comprovar que l'aportació d'aquells despreocupats jugadors de manilla, representava, numèricament i quantitativament, una proporció extraordinàriament superior a la dels preocupadíssims catalans de la metròpoli.

La mentalitat del català d'Amèrica s'ha forjat mirant sempre el demà de la Pàtria enyorada; l'ha vista totalment, no fraccionadament al través d'idees i formes particulars d'apreciar la vida humana, sinó practicant la convivència amb els connacionals d'idees i maneres de pensar diferents, per la base de la solidaritat racial. Ha esperat invariablement la resurrecció de l'esperit nacional, per això ha pogut treballar sempre malgrat la indiferència de la política i dels polítics. El seu ro-

Continua a la pàgina 2